

Diyeceksiniz ki böyle bir parti vardı, halen var da olabilir ama marifet bu veya benzeri isimde parti olması değil taşıdığı işlevselliktir.

Önce Yeşiller veya Yeşil Parti veya benzer başka bir isimdeki partiyle kastedilen nedir, bunu açmak gerekir.

Avrupa'da Yeşiller'in yükseldiği söyleniyor ama bu yanlıştır.

Avrupa'da değil Almanya'da yükseliyor. Başka ülkelerin Yeşiller'inde de gelişme var ama Almanya'daki yükseliş özellikle önemlidir.

Bunun ilk nedeni, Almanya'nın Avrupa Birliği'nin patronu olması, politikadaki belirleyiciliğidir.

İkincisi ise, son yapılan araştırmaya göre Almanya'da Yeşiller Hıristiyan Demokratlar'ı geçerek birinci parti durumuna yükselmiştir. TV kanallarının yaptığı araştırmalara fazla güvenilmez, yanılma payı yüksektir ama bu sonuç yine de bir eğilimi göstermektedir. Yeşiller Avrupa Parlamentosu (AP) seçiminde de görüldüğü gibi yükseliyor ve böyle sürerse birinci parti olmaları pekala mümkündür.

AP seçimiyle ilgili olarak yapılan analizlerden çıkan sonuçlardan birisi, Almanya'da ilk kez oy kullananların açık farkla Yeşiller'i seçmiş olmasıdır. Almanya'da aylardan beri yapılan Fridays for Future eylemlerine çok sayıda lise ve ortaokul öğrencisi katılıyor.

“Gelecek gençlikte” mi diyordunuz, işte gençlik...

Avrupa Birliği'ne bağlı ülkelerde yapılan araştırmaya göre seçmenler için AB çapında en büyük sorun göçtür. Almanya'da ise en önemli sorun çevre korumasıdır, göç ikinci önemli sorundur.

Halk çevre korunması konusunda yüksek duyarlılığa sahiptir ve zaten bu olmasaydı Yeşiller'in bu kadar yükselmesi mümkün olmazdı.

Mart 2011'de Japonya'da beklenmedik bir nükleer kaza oldu. Denizde gerçekleşen deprem tsunamiye yol açtı ve büyük dalgalar da kıyıdaki nükleer reaktörü vurdu. Fukushima'daki bu kaza Almanya'da büyük etki yarattı. Halbuki Japonya ve Almanya dünyanın iki ayrı ucundaki ülkelerdir, aradaki mesafeyi bilmiyorum ama en az 5000 kilometredir.

Bu kazadan kısa süre sonra Baden Württemberg eyaletinde parlamento seçimleri yapıldı ve Yeşiller yıllardan beri Hıristiyan Demokratlar'ın çoğunlukta olduğu bu eyalette en yüksek oyu aldı. Yeşiller ilk kez bir eyalette başbakanlığı aldılar.

Fukushima'nın ardından Hıristiyan Demokrat hükümet nükleer santrallerin kademeli olarak kapatılması ve yenilerinin yapılmaması kararını aldı.

Bir süre sonra Köln civarında ormanlık bir alanın maden işletmesi için yok edilmesi gündeme geldi, bu yöndeki mahkeme kararına rağmen uzun bir direniş gerçekleşti, polisle çatışmalar yaşandı. Binlerce kişi ormanı işgal etti ve sonunda işletme geri adım atmak zorunda kaldı.

Yüksek bir çevre duyarlılığı var ama Yeşiller bundan ibaret değildir.

Göçmenlerle ilgili sorunlarda Yeşiller hem SPD'den hem de sosyalistlerden daha tutarlıdır.

Acı ama gerçek...

Sol Parti içindeki Komünist Platform bir ara eski Demokratik Almanya bölgesinde aşırı sağa giden oyları alabilmek için göçmenler aleyhinde acayip açıklamalar yaptı, o kadar ki, parti “Bu açıklamalar bizi bağlamaz” demek zorunda kaldı.

Önemli bir tarihe sahip olan Alman komünistlerinin faşistlerle yakınlaşması yepyeni bir olay değildir. Nazileri anti kapitalist olarak gördüler bir dönem... Onları yetersiz anti kapitalist olmakla eleştirdiler. “Siz sadece Yahudi burjuvazisine karşısınız, gerçekte burjuvazinin geneline karşı olmak gereklidir” denildi.

Çok kötü yanıldılar...

Almanya komünistleri yanıldılar, burada sorumluluğu büyük oranda Komüntern’e yüklemek yanlıştır. SBKP’den sonra en büyük parti bunlardı ve Komüntern’i dinlemeyebilirdi. Daha zayıf olan Çin KP’si dinlemedi, Fransız ve İtalyanlar da dinlemedi.

Türkiye komünist hareketinin tarihi anlatılırken arada bir “Ne yapalım, Komüntern böyle istiyordu, dinlemek zorundaydık” denir ya, tersine örnekler de vardır.

Almanya’da Yeşiller sol bir parti değildir, kendilerinin de böyle bir iddiası yoktur. Onlara göre sol ve sağ geçmişte kalmış kavramlardır.

Almanya Yeşiller’i ile ilgili olarak önemli olan bu partinin 1968 hareketi kaynaklı olması ve sadece çevre sorunlarıyla ilgilenmemesidir.

Bizde çevre sorunları vahim derecede ağır durumda ve buna gösterilen tepkiler de var ama hem birbirinden kopuk ve hem de toplumun çevre bilinci geri durumdadır.

Nükleer santral yapımındaki durumu görüyorsunuz. Akkuyu’da zeminde iki kere çatlak oluştu. Aslında inşaattan sadece bu nedenle bile vazgeçilmesi gerekir, ama sürüyor.

Nükleer santral enerji sorununa çare değildir ama bizdeki epeyce okumuş insan bile bunun tersinin geçerli olduğunu sanıyor. Yıllardır nükleer santralleri kazasız işleten Almanya bunları herhalde keyfinden kapatıyor.

Üstelik bu santrallerin nükleer çöp diye saklanması büyük dert olan bir de sorunu var.

Fransa ihtiyaç duyduğu elektriğin üçte ikisini bu santrallerden elde ediyor ve kış aylarında yetmediği için güneş ve rüzgardan yüksek miktarda enerji üreten Almanya'dan elektrik alıyor.

Buradan çevre bilincine geçeceğim.

Çok sayıda insan bulunduğu bölgede yapılan HES'lere, siyanürlü altın arama faaliyetlerine, Mersin'de nükleer santral yapımına karşı eylemler yaptı.

Çevre bilincine sahip olmak demek, başka yerdeki çevre tahribatına karşı da duyarlı olmak demektir. Akkuyu'daki santral ülkedeki herkesin sorunudur çünkü kaza olursa sadece o çevreyi etkilemeyecektir.

Tarım ürünlerinin yanlış ilaçlanması, tonlarca domatesin Rusya tarafından kabul edilmeyerek geri gönderilmesi gerçekte herkesin sorunudur.

Çevre bilinci sadece bulunduğunuz yerdeki çevre tahribatına değil, ülkenin genelinde benzer olaylara tepki göstermeyi gerektirir. Bunu en başta nükleer santral örneğinde göstermek gerekir. Bulunduğu yerdeki HES yapımına tepki gösterenler buna göstermiyorlarsa, bu durum çevre bilincindeki eksikliği gösterir.

Buna karşı ilk adımda sürekli ve kapsamlı bir aydınlatma faaliyetine girilmesi gerekir.

Sonrasına gelişmelere göre bakılır...

Bir başka konu, çevre tahribatını kapitalizme özgü sanmaktır.

Yaklaşık yirmi yıl önce sosyalizmdeki büyük çevre tahribatından söz ettiğim zaman kimse anlamıyordu. Sanıyorlardı ki sadece Çernobil söz konusudur, gerçekte ise Çernobil kazası konunun küçük tarafıdır. Defalarca Tuna nehri, Bulgaristan, Kazakistan ve Özbekistan örneklerini anlattım. Şimdi durum daha iyi sayılır ama yine de komünistlerin ve genel olarak devrimcilerin çevre konusunda dünya çapında sınıfta kaldığını insanlar kabullenemiyor.

Önce eksikliğini kabul edeceksin ki, düzeltebilesin.

Eksikliğin zaten yoksa düzeltecek şey de yok demektir.

Çevre tahribatı konusunda sosyalizmin karnesi kirlidir.

Önce bunu kabul edeceksin...

Sonra neden kirliydi diye soracaksın.

Çevre konusunda bilgisizlik ve duyarsızlık vardı, ek olarak hızlı sanayileşme zorunluluğu da gelince, sonuç büyük çevre tahribatı oldu.

Bulgaristan'da 1989 sonbaharında rejime karşı yapılan gösterilerin merkezinde çevre kirliliğinin bulunduğunu biliyor muydunuz?

Hükümetin hava kirliliğiyle ilgili yapılan ölçümleri “devlet sırrıdır” gerekçesiyle açıklamadığını biliyor muydunuz?

İlgilenseydiniz, bilirdiniz, buna eminim.

Sosyalistler eğer çevre sorununda tutarlı politika üreteceklerse önce bu handikaplardan kurtulmaları, çevre konusunda reel sosyalist ülkelerde yaşanan büyük fiyaskoyu görmeleri ve kabul etmeleri gerekiyor.

Başka türlü konuşup dururuz, hepsi bu kadar...

Bizde ne oranda bulunduğu hayli tartışmalı Yeşil hareket dünyada bu konuda en başarılı ve en büyük örnek olan Almanya Yeşiller'inden öğrenecekse eğer; ilk öğreneceği şey, yeşilciliğin çevre kirlenmesine karşı olmaktan ileride bir içeriğe sahip olduğudur. Ek olarak da çevre kirlenmesine karşı olmak, sadece yaşanan yerdekine tepki göstermekten ibaret değildir.

Olası bir nükleer kaza sadece Mersin'dekileri değil, herkesi etkiler.

Bu nedenle de şurada veya burada nükleer santral yapımı herkesin sorunudur...

Bu anlaşılmamışsa, çevre bilinci halen epeyce eksik demektir.

